

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 254/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **PROMETHEUS, s.r.o.**, Štefánikova 18, Humenné, IČO 46 767 631, zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Šepel'ovou, Námestie slobody 13/25, Humenné, proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č. k. 29Cb/14/2020-255 z 30. januára 2025 a postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, takto

r o z h o d o l :

1. Návrhu na odklad vykonateľnosti uznesenia Okresného súdu Michalovce č. k. 29Cb/14/2020-255 z 30. januára 2025 **n e v y h o v u j e**.
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 22. apríla 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru a práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhuje zrušiť a zrušiť aj „*napadnutý nesprávny procesný postup porušovateľa v ex lege zastavenom súdnom konaní sp. zn. 29Cb/14/2020, ktorého dôsledkom je nadobudnutie právoplatnosti uznesenia...*“. Sťažovateľka si uplatňuje právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom. Zároveň navrhla aj odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej s odôvodnením, že jeho okamžitým výkonom dôjde k zmareniu výsledku reštrukturalizačného konania.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením Okresného súdu Prešov uverejneným v Obchodnom vestníku 3. marca 2022 bolo proti sťažovateľke začaté reštrukturalizačné konanie. Uverejnením uznesenia Okresného súdu Prešov v Obchodnom vestníku 11. apríla 2022 došlo k povoleniu reštrukturalizácie sťažovateľky. Napokon uverejnením uznesenia Okresného súdu Prešov v Obchodnom vestníku 23. decembra 2022 došlo k schváleniu reštrukturalizačného plánu a ku skončeniu reštrukturalizácie.

3. Pred začatím reštrukturalizačného konania vystupovala sťažovateľka ako žalovaná v civilnom sporovom konaní o zaplatenie sumy 8 300 eur s príslušenstvom vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 29Cb/14/2020. Sťažovateľke bola rozsudkom právoplatným 7. apríla 2022 uložená okrem iného povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka rozhodnutím č. k. 29Cb/14/2020-208 z 11. septembra 2023 určil výšku náhrady trov konania na 1 836,24 eur.

4. Proti tomu podala sťažovateľka 13. októbra 2023 sťažnosť, v ktorej namietala, že zverejnením uznesenia súdu o skončení reštrukturalizácie v Obchodnom vestníku zanikajú účinky začatia reštrukturalizačného konania a zastavujú sa konania prerušené podľa § 118 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“) *ex lege*, a preto sa o zastavení konania nevydáva rozhodnutie. V zastavenom konaní nemožno rozhodovať ani o trovách konania. Konanie sa zastavuje ako celok vrátane konania o trovách. Pokiaľ trovy konania vznikli veriteľovi do povolenia reštrukturalizácie (po tomto momente sa konanie prerušuje, trovy vzniknúť nemôžu), veriteľ si ich musí prihlásiť ako každú inú pohľadávku prihláškou. V prípade neuplatnenia trov konania prihláškou sa trovy konania proti dlžníkovi stali zverejnením uznesenia o potvrdení plánu nevymáhateľnými (§ 155 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z.). Ďalej sťažovateľka poukázala na to, že reštrukturalizácia žalovaného bola povolená 11. apríla 2022; samotný nárok na trovy konania, ktorých výška je predmetom uznesenia z 25. septembra 2023, bol konštituovaný 7. apríla 2022 (a teda ide o pohľadávku, ktorá sa v reštrukturalizácii uplatňuje prihláškou). Uznesenie o výške trov tak sťažovateľka považovala za svojvoľné a arbitrárne, postup *ex lege* zastavenom konaní za protiústavný.

5. Okresný súd napadnutým uznesením vydaným sudcom č. k. 29Cb/14/2020-255 z 30. januára 2025 sťažnosť sťažovateľky zamietol. Okrem iného dôvodil, že iba súd konajúci vo veci samej má právomoc rozhodnúť o povinnosti hradiť trovy konania, rovnako o výške trov konania. Poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 513/2023 vydaný v identickej veci sťažovateľky, z ktorého vyplýva, že pohľadávku na náhradu trov konania je možné uplatniť v reštrukturalizácii v prípade, ak bol právoplatne judikovaný nárok na náhradu trov konania [§ 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Pre možnosť prihlásenia pohľadávky nie je rozhodujúce, či už bola súdom ustálená aj jej výška podľa § 262 ods. 2 CSP. V zmysle § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania (t. j. po jeho začatí s poukazom na § 113 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z.), sa v reštrukturalizácii neuplatňujú prihláškou. Ide o tzv. prednostné pohľadávky, na ktoré nepôsobia účinky začatia reštrukturalizačného konania ani sa nezahŕňajú do reštrukturalizačného plánu, ibaže s tým ich veritelia súhlasia. Pohľadávky, ktoré vznikli počas reštrukturalizačného konania, sú všetky pohľadávky, ktoré vzniknú veriteľom od zverejnenia uznesenia o začatí reštrukturalizačného konania v Obchodnom vestníku. Pohľadávky veriteľov sťažovateľky na náhradu trov konania sú vzhľadom na moment ich vzniku prednostné,

teda nebolo ich nutné uplatniť prihláškou v reštrukturalizácii (t. j. neboli a ani nemuseli byť predmetom riešenia v reštrukturalizácii), a preto niet rozumného dôvodu, aby aj po zastavení sporového konania v zmysle § 156 zákona č. 7/2005 Z. z. nedošlo k ich vyčísleniu. Zastavenie konania sa vzťahuje na meritum veci a štandardne sa o trovách konania rozhoduje po zastavení konania. Vychádzajúc z uvedeného názoru ústavného súdu, okresný súd skonštatoval, že nárok na náhradu trov konania bol v prípade veriteľa sťažovateľky právoplatne judikovaný 7. apríla 2022 (rozsudok okresného súdu č. k. 29Cb/14/2020-120 zo 16. júna 2022). Vzhľadom na skutočnosť, že k začatiu reštrukturalizačného konania sťažovateľky došlo 3. marca 2022 (zverejnenie uznesenia o začatí reštrukturalizačného konania v Obchodnom vestníku), je zrejmé, že predmetná pohľadávka veriteľa sťažovateľky vznikla až po začatí reštrukturalizačného konania, a preto v zmysle § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. predstavuje prednostnú pohľadávku, ktorú nebolo nutné prihlásiť prihláškou v rámci reštrukturalizačného konania a skončením reštrukturalizácie sa nestala nevymáhateľnou. Zrušiť alebo zmeniť rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka je možné iba za predpokladu, že je vecné nesprávne. Sťažovateľka v sťažnosti neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia o výške trov konania.

II.

Sťažnostná argumentácia

6. Sťažovateľka svojou ústavnou sťažnosťou namieta nevysporiadanie sa s jej kľúčovým argumentom, že vyšší súdny úradník rozhodol v *ex lege* zastavenom konaní, v ktorom okresný súd nemal právomoc rozhodovať, pretože v zastavenom konaní nemožno rozhodovať ani o trovách konania, zastavuje sa ako celok vrátane konania o trovách. Rozhodovanie okresného súdu v mnohých *ex lege* zastavených súdnych konaniach sťažovateľky nekorešponduje so zámerom zákonodarcu a marí reštrukturalizačné konanie sťažovateľky.

7. Sťažovateľka považuje za nesprávne právne posúdenie momentu začatia reštrukturalizácie a vzniku pohľadávky, od čoho závisí, či je potrebné ju uplatniť prihláškou v reštrukturalizácii. Sťažovateľka s poukazom na čl. 2 ods. 7 nariadenia EÚ 2015/848 o insolvenčnom konaní [Na účely tohto nariadenia: „rozhodnutie o začatí insolvenčného konania“ zahŕňa: i) rozhodnutie akéhokoľvek súdu o začatí insolvenčného konania alebo o potvrdení začatia takéhoto konania a ii) rozhodnutie súdu o vymenovaní správcu.“] a čl. 2 ods. 8 nariadenia (Na účely tohto nariadenia: „okamih začatia konania“ je okamih, v ktorom rozhodnutie o začatí insolvenčného konania nadobúda účinky, a to bez ohľadu na to, či je rozhodnutie konečné) považuje za určujúce zverejnenie uznesenia o povolení reštrukturalizácie zo 4. apríla 2022 v Obchodnom vestníku (12. apríl 2022) pre začatie reštrukturalizácie. Nárok žalobcu na trovy konania bol konštituovaný 7. apríla 2022 nadobudnutím právoplatnosti rozsudku okresného súdu, teda pred začatím reštrukturalizácie sťažovateľky 12. apríla 2022, a preto ide o pohľadávku, ktorá sa v reštrukturalizácii sťažovateľky uplatňuje prihláškou a na ktorú účinky predmetného reštrukturalizačného konania pôsobia.

8. Sťažovateľka preto namieta, že nesprávnym procesným postupom okresného súdu v *ex lege* zastavenom súdnom konaní bez opory v platnej a účinnej právnej norme, napadnutým uznesením okresného súdu z 30. januára 2025 spočívajúcim v svojvoľnom nerešpektovaní zastavenia predmetného súdneho konania v zmysle § 156 zákona č. 7/2005 Z. z., neposkytnutím relevantnej odpovede súdu na rozhodujúce argumenty vznesené sťažovateľkou v konaní a uložením povinnosti

uhradiť žalobcovi nárok, ktorého osud sa už raz vyriešil v reštrukturalizačnom konaní sťažovateľky, boli porušené základné práva sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu, právo na spravodlivé súdne konanie, právo na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru, základné právo sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právo sťažovateľky na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

III.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

9. Podstatou sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktoré sťažovateľka videla v arbitrárnosti napadnutého uznesenia, pretože podľa jej názoru nereaguje na námietku rozhodovania o trovách v zastavenom konaní, nesúhlasí s právnym posúdením okamihu začatia reštrukturalizácie a prezentuje názor, že jej veriteľ si pohľadávku predstavujúcu náhradu trov konania mal uplatniť prihláškou v reštrukturalizácii. V dôsledku tohto nesprávneho posúdenia a postupu došlo podľa názoru sťažovateľky aj k porušeniu jej vlastníckeho práva.

10. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy patrí len kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem vykonaných súdmi, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, teda ústavne neudržateľné, a zároveň by mali za následok z hľadiska intenzity ústavne relevantné porušenie základného práva alebo slobody. O arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením pritom ide spravidla vtedy, ak interpretácia a aplikácia právnej normy všeobecným súdom zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti.

11. V skutkovo a právne podobných veciach sťažovateľky (nálezy sp. zn. III. ÚS 282/2024 a sp. zn. III. ÚS 513/2023) už ústavný súd zaujal právny názor na problematiku riešenú aj v tomto konaní. Z tohto názoru vychádzal aj okresný súd v napadnutom uznesení, v ktorom odcitoval nosnú argumentačnú časť nálezu sp. zn. III. ÚS 513/2023 (bod 5 tohto uznesenia), preto ju ústavný súd nepovažuje za potrebné opakovať.

12. Námietku sťažovateľky o nedostatku odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu pre absenciu reakcie na kľúčovú námietku, že okresný súd rozhodol o výške trov *ex lege* v zastavenom konaní bez toho, aby na to mal právomoc, nemožno akceptovať. Napadnuté uznesenie obsahuje body 38 a 39, v ktorých je citovaný právny názor ústavného súdu vo veci sp. zn. III. ÚS 513/2023 v tomto rozsahu: „Zastavenie konania ako dôsledok potvrdenia reštrukturalizačného plánu má dopad na meritum zastaveného konania. Tak to platí aj pri konaniach zastavených z iných dôvodov (§ 145, § 161 ods. 2 CSP), keď po nadobudnutí právoplatnosti výroku súdneho rozhodnutia o zastavení konania súd ešte rozhodne napríklad o výške trov zastaveného konania (čo explicitne predpokladá aj CSP v § 256 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 CSP), teda o otázkach akcesorickej povahy. Pohľadávky veriteľov sťažovateľa na náhradu trov konania sú vzhľadom na moment ich vzniku prednostné, teda nebolo ich nutné uplatniť prihláškou v reštrukturalizácii (t. j. neboli a ani nemuseli byť predmetom riešenia v reštrukturalizácii), a preto niet rozumného dôvodu, aby aj po zastavení sporového konania

v zmysle § 156 ZKR nedošlo k ich vyčísleniu. Pri opačnom prístupe by bolo pre veriteľa bezpredmetné a poškodzujúce to, že mu bol v civilnom sporovom konaní (predmetom ktorého nebola prednostná pohľadávka) právoplatne judikovaný nárok na náhradu trov konania majúci charakter prednostnej pohľadávky, ktorá sa v reštrukturalizácii neuplatňuje prihláškou, ak by v dôsledku zastavenia civilného sporového konania (prerušeného povolením reštrukturalizácie v zmysle § 118 ods. 4 ZKR) už súd nemohol pristúpiť ku konkretizácii výšky náhrady trov konania. V danom prípade teda okresný súd nemohol porušiť základné práva sťažovateľa, keďže rozhodovaním o výške trov konania konal v súlade so zákonom.“ Na čo okresný súd nadviazal a posúdil podľa tohto názoru aj vec sťažovateľky v bode 14 napadnutého uznesenia. Uvedené odôvodnenie preto ústavný súd považuje za dostatočné a ústavne akceptovateľné.

13. Sťažovateľka prezentuje názor, že k začatiu reštrukturalizačného konania dochádza až zverejnením uznesenia o povolení reštrukturalizácie, nie zverejnením uznesenia o začatí reštrukturalizačného konania.

14. Podľa § 113 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. v znení účinnom v čase začatia reštrukturalizačného konania sťažovateľky o začatí reštrukturalizačného konania súd vydá uznesenie, ktoré bezodkladne zverejní v Obchodnom vestníku; zverejnením uznesenia v Obchodnom vestníku sa začína reštrukturalizačné konanie. Iné rozhodnutia alebo písomnosti súdu vydané pred začatím reštrukturalizačného konania sa v Obchodnom vestníku nezverejňujú.

15. Podľa § 116 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. ak sú splnené predpoklady, aby súd povolil reštrukturalizáciu, súd najneskôr do 30 dní od začatia reštrukturalizačného konania uznesením rozhodne o povolení reštrukturalizácie. Inak reštrukturalizačné konanie v rovnakej lehote uznesením zastaví.

16. Podľa § 118 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. povolením reštrukturalizácie sa začína reštrukturalizácia. Reštrukturalizácia sa považuje za povolenú zverejnením uznesenia o povolení reštrukturalizácie v Obchodnom vestníku.

17. Podľa § 118 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. súdne a rozhodcovské konania o pohľadávkach, ktoré sa v reštrukturalizácii uplatňujú prihláškou, sa povolením reštrukturalizácie prerušujú; tieto nároky možno uplatniť voči dlžníkovi len spôsobom podľa § 120 ods. 1 a § 124 ods. 4.

18. Podľa čl. 2 ods. 8 nariadenia Európskej únie č. 2015/848 o insolvenčnom konaní: Na účely tohto nariadenia: „okamih začatia konania“ je okamih, v ktorom rozhodnutie o začatí insolvenčného konania nadobúda účinky, a to bez ohľadu na to, či je rozhodnutie konečné.

19. Už v skoršej citovanej judikatúre (III. ÚS 513/2023) ústavný súd konštatoval, že v zmysle § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania (t. j. po jeho začatí s poukazom na § 113 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z.), sa v reštrukturalizácii neuplatňujú prihláškou. Ide o tzv. prednostné pohľadávky, na ktoré nepôsobia účinky začatia reštrukturalizačného konania ani sa nezahŕňajú do reštrukturalizačného plánu, ibaže s tým ich veritelia súhlasili.

20. Rovnaký názor zastáva aj odborná literatúra: „Pohľadávky, ktoré vznikli počas reštrukturalizačného konania, sú všetky pohľadávky, ktoré vzniknú veriteľom od zverejnenia uznesenia o začatí reštrukturalizačného konania v Obchodnom vestníku“ (ĎURICA, M. *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár*. 4. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2021, s. 957.).

21. Ústavný súd nezistil dôvod, pre ktorý by mal svoj názor na túto problematiku meniť, a to ani s ohľadom na konkrétne skutkové a právne okolnosti veci či argumentáciu sťažovateľky.

22. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v prejednávanej veci konštatuje, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu ani postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, a označenými právami sťažovateľky nezistil takú príčinnú súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie a odmietol ju ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

23. Vzhľadom na zistenie zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti ústavný súd nevyhovел ani návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia (bod 1 výroku) a ostatnými uplatnenými návrhmi sa už nezaoberal, pretože ide o výroky viazané na vyslovenie porušenia práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. apríla 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu